

6. Cvičení z MA I. (21. 3. 2023)

Markéta Lopatková

ufal.mff.cuni.cz/course/nmai054

Funkce – spojitost, limita

Co je to funkce? Jak se definuje limita funkce v bodě? Kdy je funkce spojitá? Kdy je funkce rostoucí?

1. Dokažte, že funkce f definovaná na intervalu $I \subset \mathbb{R}$ je rostoucí, právě když platí

$$\forall x, y \in I, x \neq y : \frac{f(x)-f(y)}{x-y} > 0$$

2. Mějme funkci f definovanou na $\mathbb{R}$. Dokažte, že je-li f neklesající na $(-\infty, a)$ a nerostoucí na $\langle a, +\infty)$ pro nějaké $a \in \mathbb{R}$, pak f nabývá maxima.

3. Mějme funkci f definovanou na $\mathbb{R}$ takovou, že f nabývá minima v bodě $a \in \mathbb{R}$. Musí existovat $\epsilon > 0$ takové, že f je nerostoucí na $(a - \epsilon, a)$ a neklesající na $\langle a, a + \epsilon)$?

4. Které z následujících operací, provedeme-li je na neklesající funkci f a g , dává opět neklesající funkci?

- (a) $f + g$ (b) $f - g$ (c) $\max\{f, g\}$ (d) $\min\{f, g\}$ (e) $f \circ g$

5. Necht f a g jsou funkce definované na intervalu $\langle 0, 1)$ takto:

$$f(x) = \begin{cases} x & \text{pro } x \in \langle 0, 1) \\ 2 & \text{pro } x = 1. \end{cases} \quad g(x) = \begin{cases} 1 & \text{pro } x \in \mathbb{Q} \\ 0 & \text{jinak.} \end{cases}$$

Pomocí definice zjistěte, zda mají tyto funkce limity v bodě 1 a případně jakou.

6. Sestrojte funkci f spojitou na $(0, 1)$, kterou ale nelze spojitě rozšířit na $\langle 0, 1)$.

7. Spočítejte limity nebo dokažte, že neexistují.

(a) $\lim_{x \rightarrow a} \frac{x^2-1}{2x^2-x-1}$, pokud $a = 0, 1, +\infty, -\infty$

(b) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3-3x+2}{x^4-4x+3}$ (c) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x^2-x-2)^{20}}{(x^3-12x+16)^{10}}$ (d) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2-1}{x^3-x^2-x+1}$

(e) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1+x}-\sqrt{1-x}}{x}$ (f) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x^2}$ (g) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x^3}$

(h) $\lim_{x \rightarrow 0} \sin \frac{1}{x}$ (i) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{|x|}{x}$ (j) $\lim_{x \rightarrow 0} x \cdot \lfloor \frac{1}{x} \rfloor$

Důležité: zapamatujte si, že platí! (dokážeme později):

(a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} = 1$ (b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x-1}{x} = 1$ (c) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(x+1)}{x} = 1$ (d) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{x}\right)^x = e$